

ПРОГНОЗ
фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту основних
сільськогосподарських культур в господарствах
Житомирської області у червні 2018 року

Зернові, зернобобові культури та багаторічні трави

В посівах **озимих та ярих пшениці і ячменю** скрізь відбуватиметься розвиток та пошкодження зерна **гостроголовим і маврським клопами**, масове відродження личинок яких очікується в першій половині червня.

Повсюди продовжуватимуть харчуватися в колосках **пшеничний трипс, злакові попелиці, хлібні жуки**, переважно **красун**, та жуки **хлібного туруна**, пошкодження яких зменшуватиме кількість та якість зерна. Цих фітофагів ефективно знешкоджують, під час наливу зерна за наявності на кв. м 4-8 (продовольчі і насінневі посіви пшениці), в насінневому ячмені – 8-10 личинок, Актарою, в.г., 0,1-0,14 кг/га, Альфагардом, к.е., 0,15 л/га, Бі-58 новим, к.е., 1,5 л/га, Данадимом стабільним, к.е., 1-1,5 л/га, Ципероном, к.е., 0,2-0,25 л/га, ін.

Подальшого розвитку набувають різноманітні хвороби зернових, а саме: **борошниста роса, септоріоз, бура листкова іржа**, інші **плямистості**, які охопили 25-100% площ, 10-90% рослин повсюдно. З потеплінням інтенсивність їх розвитку зростатиме. Ймовірне виникнення вогнищ ураження колоса **фузаріозом, септоріозом, сажками**. Оздоровлення рослин уможлиблюється через обробку посівів на початку формування зернівки, Фолікулом 250 EW, к.е., 0,5 л/га, Альто супер 330EC, к.е., 0,4-0,5 л/га, Джерелом, к.с., Імпактом 25 SC, к.с. 0,5 л/га, Рексом дуо, к.е., 0,4-0,6 л/га., Фальконом 460 EC, к.е., 0,6 л/га, Фортецею EC к.е., 0,5-1 л/га.

Горох повсюди заселятимуть та інтенсивно в ньому розмножуватимуться **бульбочкові довгоносики, горохові попелиця, зерноїд, трипс, плодожерка**, подекуди **комарик**. В умовах підвищеної зволоженості повітря й ґрунту можливе захворювання гороху на **аскохітоз, переноспороз, іржу, гнилі**.

Під час бутонізації – на початку цвітіння в разі виловлення на 100 помахів сачка 2-3 жуків зерноїда, 250-300 екз. **попелиці**, 2 трипса на квітку та ін. шкідників посіви обробляють одним з інсектицидів: Актара, в.г., 0,1 кг/га, Карате Зеон 050 CS, мк.с., 0,125 л/га, Бі-58 новий, Данадим стабільний, к.е. , 0,5-1 л/га, Блискавка, к.е., 0,15-0,16 л/га, чи інші, а також дозволені в посівах на зелений горошок – Фастак, к.е., 0,15-0,25 л/га, Ф'юрі, в.е., 0,07-0,1 л/га. Насінневі ділянки проти хвороб обробляють Рексом Т, к.е., 0,5-1 л/га. Для підвищення стійкості рослин проти хвороб застосовують фосфорно-калійні добрива.

Люцерна, конюшина, пошкоджуватимуться комплексом шкідників, серед яких найшкідливіші **листяний люцерновий довгоносик (фітономус), конюшиновий насіннеїд – апіон, бульбочкові довгоносики, листогризучі совки (люцернова, совка-гама), комарики та попелиці**. З хвороб можливий розвиток **бурої плямистості люцерни, антракноз конюшини, аскохітоз, борошнистої роси, іржі**.

Проти комплексу комах – фітофагів та хвороб посіви трав ранньовесняного строку сівби 2 рази скошують. Посіви другого і наступного років, після підкошу у фазі стеблуння – бутонізації, захищають від комах – фітофагів за наявності ЕПШ Актелліком 500 ЕС, к.е., 1- 1,5 л/га, Бі-58 новим, к.е., 0,5-1 л/га, Діазиноном, к.е., 1 л/га, Золоном, к.е., 1,4-2,8 л/га, Фастаком, к.е., 0,2 л/га, Ф'юрі, в.е., 0,1-0,15 л/га, Дурсбан 480, к.е., 1,5 л/га.

Технічні культури

У **цукрових буряках** залишатиметься небезпечними **сірий буряковий довгоносик**, насамперед у лісостепових районах (Ружинський, Попільнянський, Бердичівський, Любарський, Андрушівський райони). Повсюди продовжуватимуть шкодити **бурякові блішки, дротяники, осередково бурякова крихітка**. Зростатиме шкідливість **листової попелиці, мінуючих мух, щитосок, підгризаючих і листогризучих совок**.

Повсюди ймовірне значне поширення **коренеїду**, проявлення хвороб листя: **пероноспороз, церкоспорозу, фомозу, борошнистої роси**, подекуди – **вірусних хвороб, гнилей** коренеплодів.

Враховуючи закінчення дії токсикації рослин, проти гризучих і сисних шкідників застосовують згідно з рекомендованими нормами Актеллік, к.е., Золон, к.е., 1 л/га, Фуфанон 570, к.е., 1-2,5 л/га, Бі-58 новий, аналоги, к.е., 0,5-1 л/га, Біммер, 0,5-1 л/га, Діазінон, к.е., Дурсбан, к.с., к.е., 0,8 л/га, інші. За ураження **церкоспорозом 3-5%, борошнистою росю 5-10%** рослин, появи ознак **пероноспорозу, фомозу**, посіви обприскують Альто супер, к.е., 0,5 л/га, Фортуна к.с, 0,25 кг/га, Топсином М, з.п., 0,6-0,8 кг/га, Імпакт К, к.с., 0,6-0,8 кг/га, Фалькон 460 ЕС, к.е., 0,6 л/га. Залежно від фізичного стану ґрунту до змикання листків у рядках проводять міжрядні розпушування.

Льону шкодитимуть **льонові блішки, плодожерка, совки**, під час бутонізації – цвітіння – **льоновий трипс**. Захищають культуру Ф'юрі, в.е., 0,15 л/га за наявності 10-15 блішок на кв.м, 2-5 трипсів на кожний з 8-10% заселених рослин. Проти збудників грибних та бактеріальних хвороб застосовують біопрепарат Псевдобактерін 2 в.р. – 0,5 л/га.

В посівах **ярого ріпаку** на протязі місяця будуть наносити шкоди **квіткоїд, пильщик, прихованохоботники, блішки, клопи, совки, попелиця**, ін. Тому він

вимагатиме захисту в період стеблуння – початку цвітіння рекомендованими препаратами Вантекст, 0,04-0,06 л/га, Децис профі, 0,07 л/га, Золон 35, к.е., 1,6-2 л/га, Карате Зеон, Фастак, к.е. 0,1-0,15 л/га, Фуфанон 570 КЕ, 0,6-0,8л/га. В разі мінливої погоди (дощові та посушливі періоди, вітри) можна очікувати розвиток **альтернаріозу, пероноспорозу, фомозу** та інших хвороб. Для оздоровлення рослин посіви ріпаку слід обробити слідуєчими фунгіцидами: Альет, 1,2-1,8 кг/га, Ридоміл Голд МЦ 2,5кг/га, Форсаж, 500 SC 0,6 л/га, Містік 0,75- 1,0 л/га, Штефікур, 0,5-1,5 л/га. Формуванню насіння **озимого ріпаку** заважатимуть **стручкова галиця, насіннєвий прихованохоботники**, захворювання.

У **хмеленасадженнях** розмножуватимуться **хмельова попелиця, павутинний кліщ**, обмеження чисельності яких необхідне за наявності відповідно 20-25 і 7-8 екз.

на заселений листок Актарою 25, в.г., 0,06-0,08 кг/га, Конфідором, в.р.к., 0,6 л/га, Бі-58 новим, к.е., 1,5-6 л/га, іншими. Систематичні обробки регулюватимуть також чисельність інших шкідників – **совок, хрущів, блішок, довгоносиків**. За настання теплої вологої погоди (15-20°C, 75%-на вологість повітря) ймовірно ураження рослин **несправжньою борошнистою россою**, за появи ознак якої на листках плантації обприскують Альеттом, з.п., 3-5 кг/га, Купроксатом, к.с., 3-5 л/га, Ридомілом Голд МЦ, в.г., іншими.

Картопля й овочеві культури

Колорадський жук повсюдно продовжуватиме заселяти **картоплю і помідори**, відбуватиметься відкладання яєць, виплодження і живлення личинок. Захисні обробки картоплі проводять за масового з'явлення личинок першого – другого віків (10-20 екз. на рослину за 8-10) їх заселення), помідорів (у вогнищах) Актарою 25, в.г. 0,06-0,08 кг/га, Конфідором, в.р.к., 0,2-0,25 л/га, Конфідором Максі, в.г., 0,05-0,08 кг/га, Моспіланом, 0,025 кг/га, Бомбардир, в.г., 0,045-0,05 кг/га, Ратибор, в.р.к., 0,15 л/га, та іншими.

На капусті повсюдно розвиватиметься і шкодитиме комплекс комах: гусениці **совок, молі, біланів, попелиця, личинки капустяної мухи**. За наявності шкідників понад ЕПШ (гусениць совок – 1-2 на ранній та 5 і більше на пізній капусті за 5% і більше, **молі, біланів** – 2-5 екз. за 10% заселених рослин) застосовують Номолт, к.с., 0,3 л/га, інші. В разі заселення 10% рослин **попелицею** використовують Децис профі, к.е., 0,035 л/га, Золон 35, к.е., 1,6-2 л/га, Ф'юрі, в.е., 0,1-0,15 л/га, інші.

Розвиток хвороб **картоплі і помідорів (макроспоріоз, фітофтороз), огірків (бактеріоз, пероноспороз), цибулі (пероноспороз)** залежатиме від погодних умов та інтенсивнішатиме за умов теплої вологої погоди.

Картоплю від хвороб профілактично (у фазі бутонізації – цвітіння) і помідори (за появи плям **фітофтори** на картоплі) захищають Акробатом МЦ, з.п., 2 кг/га, Ридомілом Голд МЦ, з.п., або в.г., 2,5 кг/га, Татту, к.с., 3 л/га, іншими. У фазі 2-3 листків рослини огірків від **бактеріозу**, інших плямистостей оздоровлюють контактними фунгіцидами (1% Бордовська рідина). В разі інтенсивного розвитку **пероноспорозу** цибулі застосовують Альетт, з.п., 1,2-2 кг/га, Ридоміл Голд, з.п., або в.г., 2,5 кг/га, Фітал, в.р.к., 2-2,5 л/га, інші.

Плодові насадження

У червні повсюди продовжуватимуться літ **яблуневої плодожерки** та відкладання нею яєць, розпочнеться відродження та розвиток гусениць шкідника. Деякий час триватиме літ **вишневої мухи**, згодом відкладання нею яєць, відродження та шкідливість личинок.

Сисні шкідники (кліщі, попелиці, медяниці) повсюдно за теплої вологої погоди інтенсивно розвиватимуться, пошкоджуючи плодові дерева.

Спостерігатиметься вихід та живлення молодих жуків **яблуневого квіткоїда**, в кінці місяця з настанням сухої жаркої погоди, жуки перейдуть до літньої діпаузи.

Гусениці **яблуневої молі, листокруток, шовкопрядів** похарчуються та

заляльковуватимуться, відбуватиметься літ та відкладання метеликами яєць, подекуди відродження та живлення гусениць **золотогуза, білана жилкуватого**.

Личинки **плодових пильщиків** закінчуватимуть розвиток та переходитимуть до зимової діапаузи.

За теплої погоди з частими дощами та росами масово розвиватимуться **борошниста роса, парша яблуні та груші, моніліоз, кучерявість листків персика, клястероспоріоз** та інші хвороби.

Захищають зерняткові насадження під час масового відкладання яєць, на початку відродження гусениць першого покоління **яблуневої плодожерки** проти комплексу шкідників та хвороб Санмайтом, з.п., 0,5-0,9 кг/га з додаванням проти парші Імпакту 25 с.к., 0,1-0,15 га, а також 1% Колоїдної сірки, 16 кг/га. На початку відкладання яєць **плодожеркою** обприскування переноситься на період початку відродження **гусені плодожерки** і проводиться Золоном, з додаванням Топсину.

В період масового льоту **вишневої мухи**, але не пізніше як за 40 днів до збору врожаю кісточкові насадження обприскують Сумітіоном, к.е., 1-2 л/га, Актелліком, к.е., 0,8-1,2 л/га з додаванням проти **кокомікозу** Топсин М, з.п., 1 кг/га.

Багатоїдні шкідники

Травневий хрущ закінчив спарування і яйцекладку. В ґрунті шкодитимуть личинки 1-3 вікових періодів. Найбільша шкодочинність відмічається на посівах сільськогосподарських культур, які знаходяться поряд із польовими лісосмугами. Чисельність їх в таких місцях може сягати від 2 до 10 екземплярів на кв. м.

Підгризаючі совки. Озима та оклична совки літатимуть у посівах та відкладатимуть яйця, відбуватиметься виплодження та живлення гусениць. В господарствах Лісостепу ймовірні вогнища гусениць першого покоління у посівах **буряків, овочевих**, інших просапних культур.

Повсюдно в посівах **багаторічних трав, овочевих і просапних культур** осередково шкодитимуть гусениці **листогризучих совок (капустяна, совка-гама, городня і інші)**.